

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԳՄՄՆ «Երևանի Լեոյի անվան հ. 65 ավագ
դպրոց» ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեևա՝ ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ
ՍՈՎՈՐՈՂԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՈՒ ԱԶԱՏՈՒԹՅԱՆ, ՊԱՏՎԻ ԵՎ
ԱՐԺԱՆԱՊԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կատարող՝ Դերենիկ Գրիգորյան

Ուսումնական հաստատությունը՝ Արարատի մարզի Այնթապի միջն. դպրոց

ԵՐԵՎԱՆ 2023

Բովանդակություն

Ներածություն-----	3
Հիմնական բովանդակությունը -----	4
Եզրակացություն -----	14
Օգտագործված գրականություն և էլեկտրոնային ռեսուրսներ -----	15

Ներածություն

Մաթեմատիկան՝ մարդկային լեզու է ինչպես աշխարհի բոլոր լեզուները , որովհետև այն թույլ է տալիս մարդկանց միմյանց հետ հաղորդակցվել: Այս միտքը , որ մաթեմատիկան լեզու է այնքան էլ նոր չէ : Բնության օրենքները գրված են մաթեմատիկայի լեզվով, սակայն ոչ բոլոր սովորողներին են հասանելի այդ լեզվով շփվել: Տարբեր երկրներում մաթեմատիկան ընկալում են սովորողների ոչ մեծ մասը: Ինչու՞, պատճառները բազմազան են և դրանք խորը ուսումնա- սիրության կարիք ունեն: Սովորողների մոտ արժեհամակարգը ձևավորելուն նաև նպաստում է մաթեմատիկա առարկան: Այն նպաստում է սովորողների կրթությանը և դաստիարակությանը, տալով նրանց նոր մարդկային որակներ:

Կա մի գիտություն, առանց որի անհնար է մնացածների համար: Դա մաթեմատիկան է, որի գաղափարները, դատողությունները և խորհրդանիշերը ծառայում են որպես լեզու , նրանով գրում, խոսում և մտածում են մյուս գիտությունները: Այն բացատրում է դժվարին երրույթների օրինաչափությունները, կանխագուշակում է մեծ ճշգրտությամբ, նախօրոք նկարագրում է երևույթների ընթացքը:

Ս. Սորբլև

Իրավունք

Իրավունքը բարձարժեք կատեգորիա է , այն և ազատություն է և պատասխանատվություն: Յուրաքանչյուր անձ իրավունքներ ունենալուց զատ, ունի նաև պարտականություններ: Եթե իրավունքները բոլորիս համար նույնն են, հավասար են, նույնը չի կարելի ասել պարտականությունների մասին: Բոլորի պարտականությունները շատ տարբեր են: Աստեղից կարելի է ենթադրություն անել, որ պարտականությունները տարբերվում են նաև՝ ըստ տարիքի, սեռի:

Երեխայի հիմնական իրավունքները և դրանց երաշխիքները

Յոդված 5. Երեխայի կյանքի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կյանքի իրավունք:

Պետությունը և նրա համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի ապրելու և զարգանալու համար:

Յոդված 6. Երեխայի անվան և քաղաքացիության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ծննդյան պահից ունի անվան և քաղաքացիության իրավունք:

Յոդված 7. Երեխայի առողջության պահպանման իրավունքը

Յոդված 8. Երեխայի անհրաժեշտ կենսապայմաններ ունենալու իրավունքը

Յոդված 9. Բռնությունից երեխայի պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի ամեն տեսակ (ֆիզիկական, հոգեկան և այլ)

բռնությունից պաշտպանության իրավունք:

Ցանկացած անձի, այդ թվում՝ ծնողներին կամ այլ օրինական

ներկայացուցիչներին, արգելվում է երեխային ենթարկվել բռնության կամ նրա

արժանապատվությունը նվաստացնող պատժի կամ նմանօրինակ այլ

վերաբերմունքի:

Երեխայի իրավունքների և օրինական շահերի ոտնահարման դեպքում

խախտողը պատասխանատվություն է կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը:

Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

Հոդված 12. Ընտանիքում ապրելու երեխայի իրավունքը:

Հոդված 13. Երեխայի իրավունքների պաշտպանությունն ընտանիքում:

Հոդված 16. Երեխայի բնակելի տարածության իրավունքը:

Հոդված 17. Ժառանգություն ստանալու երեխայի իրավունքը:

Յուրաքանչյուր երեխա (ներառյալ որդեգրված) ծնողի մահվան, ինչպես նաև դատարանի վճռով ծնողին մեռած հայտարարելու դեպքում անկախ բնակության վայրից, ունի ժառանգություն ստանալու իրավունք՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Հոդված 19. Երեխայի աշխատանքի իրավունքը:

Հոդված 20. Երեխայի հանգստի իրավունքը:

Հոդված 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումը և դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Կրթությունն ուսուցման միջոցով մի գործընթաց է, որով հասարակությունը գիտակցված կերպով իր կողմից կուտակված երեխայի հիմնական իրավունքները և դրանց երաշխիքները

Հոդված 5. Երեխայի կյանքի իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի կյանքի իրավունք:

Պետությունը և նրա համապատասխան մարմինները ստեղծում են անհրաժեշտ պայմաններ երեխայի ապրելու և զարգանալու համար:

Հոդված 6. Երեխայի անվան և քաղաքացիության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ծննդյան պահից ունի անվան և քաղաքացիության իրավունք:

Հոդված 7. Երեխայի առողջության պահպանման իրավունքը

Հոդված 8. Երեխայի անհրաժեշտ կենսապայմաններ ունենալու իրավունքը

Հոդված 9. Բռնությունից երեխայի պաշտպանության իրավունքը

Յուրաքանչյուր երեխա ունի ամեն տեսակ (ֆիզիկական, հոգեկան և այլ) բռնությունից պաշտպանության իրավունք:

Ցանկացած անձի, այդ թվում՝ ծնողներին կամ այլ օրինական

ներկայացուցիչներին, արգելվում է երեխային ենթարկվել բռնության կամ նրա արժանապատվությունը նվաստացնող պատժի կամ նմանօրինակ այլ վերաբերմունքի:

Երեխայի իրավունքների և օրինական շահերի ոտնահարման դեպքում խախտողը պատասխանատվություն է կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Յոթված 10. Երեխայի մտքի, խղճի և դավանանքի ազատության իրավունքը: Արգելվում է առանց ծնողի կամ այլ օրինական ներկայացուցչի համաձայնության մինչև 16 տարեկան երեխայի մասնակցությունը կրոնական կազմակերպություններին:

Յոթված 12. Ընտանիքում ապրելու երեխայի իրավունքը:

Յոթված 13. Երեխայի իրավունքների պաշտպանությունն ընտանիքում:

Յոթված 16. Երեխայի բնակելի տարածության իրավունքը:

Յոթված 17. Ժառանգություն ստանալու երեխայի իրավունքը:

Յուրաքանչյուր երեխա (ներառյալ որդեգրված) ծնողի մահվան, ինչպես նաև դատարանի վճռով ծնողին մեռած հայտարարելու դեպքում անկախ բնակության վայրից, ունի ժառանգություն ստանալու իրավունք՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Յոթված 19. Երեխայի աշխատանքի իրավունքը:

Յոթված 20. Երեխայի հանգստի իրավունքը:

Յոթված 22. Երեխայի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունքը
Յուրաքանչյուր երեխա ունի պատվի և արժանապատվության պաշտպանության իրավունք:

Ոչ մի երեխա անձնական, ընտանեկան կյանքի, գրագրության և հեռախոսային խոսակցության գաղտնիության կամ բնակարանի անձեռնմխելիության իր իրավունքներն իրացնելիս չի կարող ենթարկվել կամայական, ապօրինի միջամտության կամ իր պատվի և արժանապատվության նկատմամբ ոտնձգությունների:

Ուսումնադաստիարակչական հաստատություններում երեխայի ուսուցումը և դաստիարակությունն իրականացնող անձանց ու երեխայի փոխհարաբերություններն իրականացվում են փոխադարձ հարգանքի հիման վրա:

Երեխայի պատվի և արժանապատվության դեմ ոտնձգություն կատարած յուրաքանչյուր անձ, ներառյալ ծնողները կամ այլ օրինական ներկայացուցիչները, երեխայի դաստիարակությունը և ուսուցումն իրականացնող այլ անձինք պատասխանատվություն են կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Հոդված 11. Երեխայի կրթության իրավունքը

Կրթությունն ուսուցման միջոցով մի գործընթաց է, որով հասարակությունը գիտակցված կերպով իր կողմից կուտակված գիտելիքները, նվաճումները, հմտությունները և արժեքները մի սերնդից մյուսին փոխանցում է կրթական հաստատությունների միջոցով: Կրթությունը երկրի առաջադիմության, մշակույթի պահպանման, զարգացման անհրաժեշտ պայմանն է: Կրթության նպատակն է անձի և քաղաքացու մտավոր, հոգևոր, ֆիզիկական և սոցիալական զարգացումը: Կրթական մակարդակը կարևոր է նաև ամեն մի մարդու կյանքում, նրա հասարակական դիրքի և նվաճումների համար: Ելնելով այդ կարևորությունից՝ Սահմանադրությունն ամրագրել է « Յուրաքանչյուր ոք ունի կրթության իրավունք»:

Սովորողն իրավունք ունի՝

1. Ստանալու հանրակրթության պետական կրթական չափորոշին համապատասխան կրթություն.
2. Ծնողի համաձայնությամբ ընտրելու ուսումնական հաստատությունը և ուսուցման ձևը, ինչպես նաև տվյալ ուսումնական հաստատությունում առկա հոսքը, ստանալու կրթական վճարովի ծառայություններ.
3. Անվճար օգտվելու ուսումնական հաստատության ուսումնականության բազայից.
4. Մասնակցելու ներդպրոցական և արտադպրոցական միջոցառումների.
5. Պաշտպանված լինելու ցանկացած ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներից, շահագործումից, մանկավարժական և այլ աշխատողների և սովորողների այնպիսի գործողություններից կամ անգործությունից, որով խախտվում են սովորողի իրավունքները, կամ ոտնձգություն է արվում նրա պատվին և արժանապատվությանը.
6. Ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով մասնակցելու ուսումնական հաստատության կառավարմանը.
7. Ազատորեն փնտրելու և մատչելիորեն ստանալու ցանկացած տեղեկատվություն, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի.
8. Ազատ արտահայտելու սեփական կարծիքն ու համոզմունքները.
9. Օգտվելու օրենքով և ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ սահմանված իրավունքներից:

Ազատություն

Ազատությունը բխում է մարդու բնական կարիքներից, որոնք բազմաբնույթ են ;
Ազատությունը ցույց է տալիս անձին թույլատրվող այն հնարավոր սահմանը,
որի շրջանակներում անձն ինքն է որոշում իր վարքագծի ձևն ու տեսակը: Ըստ
միջազգային օրենքների՝ սահմանվում են անձի 7 ազատություններ:

Դրանք են՝

1. Ազատություն՝ սեռական, ռասսայական, ազգային, կրոնական
խտրականության ենթարկվելու վտանգից,
2. Ազատություն՝ կարիքավորությունից և չքավորությունից,
3. Ազատություն՝ անձի սեփական ներուժը զարգացնելու և իրացնելու,
4. Ազատություն՝ սպառնալիքների, խոշտանգումների, կամայական
ձերբակալությունների, բռնի գործողությունների ենթարկվելու վախից,
5. Ազատություն՝ անարդարությունից և օրինախախտումներից,
6. Ազատություն՝ մտքի, խղճի, դավանանքի և խոսքի,
7. Ազատություն՝ արժանապատիվ աշխատանք ունենալու:

Մաթեմատիկան, պատիվը և արժանապատվությունը

Պատիվը իր արժանիքների համար մեկի վայելած հարգանքն է, փառքը: Ըստ Կ. Վեբերի խմբագրությամբ իրավաբանական բառարանի՝ բնորոշման պատիվը սահմանվում է որպես ճանաչված լինելու պահանջ հասարակության մեջ: Հարց է առաջանում՝ իսկ արդյոք անձի համար հարգվելու ձգտումը նույնանում է փառքի հասնելու ձգտման հետ, արդյոք խոսքը մարդկային միևնույն պահանջմունքի մասին է: Այս հարցին պատասխանելու համար կատարենք պատվի մասին հակիրճ պատմական էքսկուրս: Հիշենք, թե ինչպիսի թրթիռով էր վերաբերում աթենացին հասարակության կողմից իր հանդեպ տածած հարգանքին, ինչ անհասանելի բարձրության վրա էր դնում ձիթապտղի ճյուղը, որը տրվում էր հասարակական խաղերի լավագույն մասնակիցներին, հիշենք նաև, թե ինչպիսի ջանքեր էին գործադրում Հին Հունաստանի փիլիսոփաները համաքաղաքացիների կողմից իրենց որպես անհատականություն ճանաչելու համար: Ինչպես տեսնում ենք, նրանց հատուկ էր անհագ ձգտումը դեպի ճանաչում: Ճանաչված լինելու այս ձգտումը հանգամանորեն վերլուծել է Ֆրենսիս Ֆուկույաման:

Իր «Պատմության ավարտն ու վերջին մարդը» աշխատության մեջ նա նշում է, որ ճանաչված լինելու պահանջը նույնքան հին է, որքան առաջին մարդը: Ըստ նրա դեռևս առաջին մարդը ձգտել է ձեռք բերել ճանաչում մեկ այլ մարդու մոտ:

Հարգվելու պահանջմունքը (ինչպես անվանում է Ֆուկույաման՝ «թիմոսը») ի սկզբանե ծագել է որպես սեփական արժեքի գնահատում, որպես ինքնահարգում:

Հարգվելու և գնահատվելու ձգտումը հատուկ է բոլորին, ապա փառասիրությունը՝ ոչ բոլորին (ինչպես ասում էր Էպիկուրը՝ իմաստունը փառք չի ուզում, նա միայն շահագրգռված է իր մասին այլ անձանց կարծիքով այնքանով, որքանով այդ կարծիքն անհրաժեշտ է իր անվտանգության համար): Այդ իսկ պատճառով իրավական պաշտպանության պետք է ենթակա լինի անձի հարգվելու ձգտումը: Անձը ձգտում է, որ իր մասին հանրության անդամները կազմեն դրական կարծիք: Իհարկե, այդ կարծիքը միշտ չէ, որ կարող է օբյեկտիվ լինել՝ հաշվի առնելով նախ այն, որ մեկի կողմից մյուսի մասին դատելը չի կարող անթերի լինել, քանի որ ճանաչման պրոցեսը ինքն իրենից բավականին բարդ գործընթաց է, և լիարժեք դիմացինին ճանաչելը հնարավորությունների սահմաններից դուրս է թվում, և բացի այդ անհատը կարող է շատ հաճախ թաքցնել իր

իրական մոտիվներն ու նպատակները՝ դրանով իսկ իր մասին թյուր կարծիք ձևավորելով հասարակության մեջ: Այսպիսով, բացահայտելով պատիվ և արժանապատվություն հասկացությունների եռությունը, դիտարկենք դրանք քաղաքացիաիրավական իմաստով՝ որպես ուղենիշ ունենալով մեր առջև այդ հասկացությունների արդեն լուսաբանված եռությունը: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի (այսուհետ՝ նաև ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք) 1087.1 հոդվածում սահմանված է պատվի, արժանապատվության և գործարար համբավի պաշտպանության հատուկ կառուցակարգ: Ուստի հարց է առաջանում՝ ի՞նչ իմաստ է դրել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրքը տվյալ հասկացությունների մեջ:

Չնայած տարածում գտած այն կարծիքին, համաձայն որի արժանապատվությունը նույնացվում է անձի ինքնագնահատականի հետ, մենք կարծում ենք, որ քաղաքացիաիրավական առումով ինքնագնահատականը պաշտպանվել չի կարող: Ինքնագնահատականը անձի կողմից ինքն իրեն տրված գնահատականն է, որը, տարբեր հանգամանքներից կախված, կարող է փոխվել. իջնել կամ բարձրանալ: Ինչ վերաբերում է պատվին, ապա քաղաքացիաիրավական իմաստով այն պաշտպանվում է՝ որպես անհատի հասարակության կողմից իրեն տրված դրական գնահատականը հարգելու պահանջ: Եթե մենք պատվի հասկացության մեջ առանցքային տեղ ենք հատկացնում հասարակական կարծիքին, ապա իրավացիորեն հետևյալ հարցն է առաջանում՝ կարող ենք արդյոք վերագրել այն նաև սովորողներին: Խնդիրն այն է, որ պատիվը բարոյաէթիկական կատեգորիա է, և վերաբերում է միայն մարդկային հատկանիշների վերաբերյալ կարծիքին: Մաթեմատիկայի դասավանդման պրոցեսը ոչ միայն լեզվի ուսումնասիրությունն է, որպես այդպիսին, այլ նաև մարդկային որակների զարգացում է: Սովորողի բարոյահոգեբանական կերպարի ձևավորման մեջ իր ուրույն դերն ունի նաև մաթեմատիկական կրթության դերը: Պատմականորեն պատիվը համարվել է ընկերային կոնկրետ խմբի բացառիկ արժանիք: Եղել է, օրինակ, ասպետի պատիվը, ազնվականի պատիվը և այլն: Ներկայումս պատիվը դիտվում է որպես մարդու ծառայությունների հասարակական ճանաչում: Այն մեծ մասամբ պայմանավորված է մարդու մասնագիտական կամ հասարակության համար արժեք ներկայացնող այլ գործունեությամբ: Այդ պատճառով մարդու պատիվը կապված է առաջին հերթին նրա մասնագիտական գործունեության հետ: Սովորաբար պատվաբեր են համարվում հասարակության համարավելի մեծ արժեք ներկայացնող մասնագիտությունները: Բժշկի մասնագիտությունը կարծեք թե արժեքավոր է եղել բոլոր ժամանակներում: Այդ պատճառով բժիշկը մեծ պատիվ է ելնելով: Այսօր մեզանում ավելի շատ գնահատվում և պատվաբեր են համարվում բանկային համակարգերի, կառվարման, ՏՀՏ ոլորտի և այլ

բնագավառների հետ առնչվող մասնագիտությունները, որոնք ապահովում են կայուն ու բարձր աշխատավարձ: Դա բխում է կյուրթական կամ տնտեսական արժեքի նկատմամբ հասարակության ավելի մեծ ուշադրությունից: Բացի մասնագիտության շնորհիվ ստացված պատվից, մարդը, կոնկրետ մասնագետը հավելյալ՝ ավելի մեծ պատվի է արժանանում տվյալ մասնագիտության մեջ ունեցած հաջողությունների համար: Բարձր կարող է լինել ոչ միայն բժշկի կամ ուսուցչի պատիվը: Հասարակության կողմից լրացուցիչ պատվի ու գնահատանքի է արժանանում լավ բժիշկն ու լավ ուսուցիչը, լավ արհեստավորն ու լավ մարզիկը, լավ դերասանն ու լավ նկարիչը: Հաճախ որևէ անհատ շատ մեծ ծառայություններ է ունենում իր մասնագիտության մեջ և համընդհանուր ճանաչում է ձեռք բերում:

Երբեմն նրա միջոցով ճանաչում են անգամ նրա քաղաքը, երկիրը, ազգը: Նման մարդիկ հասարակության մեջ մեծ պատվի են արժանանում և իրենք նույնպես դառնում են ազգային արժեք: Հայ իրականության մեջ այդպիսիք են եղել Տիգրան Մեծը, Մեսրոպ Մաշտոցը, Գրիգոր Նարեկացին, Հովհաննես Այվազյանը, Հովհաննես Թումանյանը, Կոմիտասը, Արշիլ Գորկին, Արամ Խաչատրյանը, Վիկտոր Համբարձումյանը և այլ երևելիներ: Մաթեմատիկական կրթությունը կարևոր դեր ունի մտածողության, երևակայության, հիշողության, ուշադրության, կամքի և հոգեկան այլ արժեքների ձևավորման և զարգացման գործում: Իսկ այդ արժեքները նպաստում են յուրաքանչյուր մասնագիտության մեջ լավագույնս խորանալու, այն տիրապետելու գործընթացներին և, հետևապես, արժանանալու ավելի մեծ պատվի: Նույն նպատակին են ծառայում նաև մաթեմատիկական կրթության կիրառական հսկայական հնարավորությունները: Բավական է նշել, որ ժամանակակից շատ մասնագիտություններ օգտագործում են ոչ միայն մաթեմատիկական գիտելիքներ, այլև մեթոդներ: Այնուհետև, մաթեմատիկական կրթությունը մարդուն տալով վերը նշված հոգեկան արժեքները, ինչպես նաև բարոյական, ճշմարտային, գեղագիտական արժեքների իմացության հնարավորություններ, նրան կարող է դարձնել խելոք, հավասարակշռված, ողջամիտ անհատականություն և, այդպիսով, արժանացնել հասարակության առանձնահատուկ պատվին: Հարկ է նշել նաև, որ մաթեմատիկական ունակությունները մեծ մասամբ պայմանավորում են ապագա մասնագիտական ընտրությունը, և այդ պատճառով մաթեմատիկայի ուսուցման ուղղությամբ ունեցած հաջողությունները առանձնահատուկ պատվի են արժանացնում սովորողին:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ինչպես ներածության մեջ նշվեց , մաթեմատիկայի դերը համաշխարհային պատմության մեջ անսկարագրելի է: Մաթեմատիկա գիտության դասավանդման միջոցով իրականացվող կրթական գործընթացը միայն ուսումնադությունն չէ : Այն ոչ միայն մաթեմատիկա գիտությունն է, որպես այդպիսին , այլ սովորողի որակների կառուցման ընթացքում օգնական է ձևավորելու մարդ տեսակի այնպիսի գծեր , որոնք հետագայում վճռորոշ դեր են կատարում անձի իրավունքների և ազատության , պատվի և արժանապատվության պաշտպանության բարդ պրոցեսում:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

2. Յ.Ս. Միրայեյան - << Բարոյական արժեքները և մաթեմատիկայի կրթական ներուժը >>
3. Ուսումնական ձեռնարկ - <<Ժողովրդականության հիմնարար արժեքները >>
4. Ուսումնական ձեռնարկ – Հասարակագիտություն -8
5. Ի. Էկշտեյն << Честь в философии и праве >>
6. Բ.Ի. Դոդոնով <<Эмоция как ценность >>